

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

Пловдив 4000; бул. «Менделеев» № 12; тел. +359/32/654 300

Факс +359/32/633 157; www.au-plovdiv.bg

ФАКУЛТЕТ ПО АГРОНОМСТВО

Утвърждавам:

Декан:

(.....подпис и печат.....)

ИНДИВИДУАЛЕН УЧЕБЕН ПЛАН

на

ИВАН СВЕТЛОЗАРОВ ДРАГУШЕВ, РД – 26 – 50/09. 06. 2025 г.

Област на висшето образование	6. Аграрни науки и ветеринарна медицина
Професионално направление	6.1. Растениевъдство
Научна специалност	Селекция и семенпроизводство на културните растения
Форма на обучение	Редовна
Продължителност на обучение	3 години
Тема на дисертационния труд	Проучване на възможности за използване на маркерни системи в селекция на сухоустойчиви форми обикновена пшеница (Tr. aestivum).
Научен ръководител или консултант	доц. д-р Марина Марчева
Обсъден и приет на КС	Протокол № 102/01.07.2025г.
Утвърден на заседание на ФС	Протокол № /02.07. 2025г.

ОБЩ УЧЕБЕН ПЛАН

Учебна и преподавателска работа на докторанта		
ПЪРВА ГОДИНА		
Дейност	Период	Кредити
Участие в обучителни курсове		
Plant breeding for extreme environments	05-10.10.2025	5
Обработка на експериментални данни	09.2025 - 11.2025	5
Сума за I година		10
ВТОРА ГОДИНА		
Дейност	Период	Кредити
Изпит по специалността	2026	20
Сума за II година		20
ТРЕТА ГОДИНА		
Дейност	Период	Кредити
Извеждане на упражнения до 30 ч	2027	5
Сума за III година		5
Общо за курса		35
Научноизследователска работа на докторанта Анотация Пшеницата (<i>Triticum aestivum</i> L.) е стратегическа зърнено-житна култура с ключово значение за глобалната и национална продоволствена сигурност. Тя осигурява около една пета от калориите и протеините в хранителната диета на населението в световен мащаб и заема водещо място в зърнопроизводството на България. Особено в Южна и Централна България (Пловдивска, Хасковска, Старозагорска области), където климатът е по-континентален и валежите са ограничени, пшеницата остава основна култура със социално-икономическо значение. Климатичните промени през последните десетилетия оказват пряко и нарастващо въздействие върху земеделското производство в страната. Повишаването на средните температури, честите и продължителни засушавания, неравномерното разпределение на валежите и по-краткият вегетационен период поставят пшеницата под натиск в най-важните фази на развитието ѝ — братене, вретене, цъфтеж и наливане на зърното. Загубите в добива вследствие на абиотичен стрес не са инцидентни, а системни и с нарастващ мащаб. България е сред страните в Европа с най-висока чувствителност към суша в периода на зърнено формиране, като рискът се увеличава при всяка следваща година с нестабилен валежен режим. Тези условия поставят необходимостта от преосмисляне на приоритетите в селекцията и агротехниката, и от ориентиране към устойчиви системи на земеделие. Селекцията за устойчивост към суша е един от водещите приоритети на съвременната растителна наука. От първостепенно значение е създаването и внедряването на сортове с висока пластичност, които не само толерират стресови условия, но и поддържат стабилен добивен потенциал при ограничени водни ресурси. Селекционната дейност в България има дългогодишна традиция и признат международен принос. В момента България развива активно селекционни програми, както на държавно, така и на частно ниво. Институти като ИРГР „К. Малков“, ДЗИ – Г. Тошево, ИПК – Чирпан създават конкурентоспособни сортове, адаптирани към регионалните условия. В последните години акцентът се измества към селекция на устойчивост на абиотични стресове,		

включително суша, високи температури и засоляване. Използват се комплексни подходи – от класическа селекция с полеви сортоизпитвания до молекулярно маркирано селектиране и физиологични скрининги. Устойчивостта се разглежда не само като толерантност, но и като стабилност на продуктивността при променлива среда.

Устойчивото земеделие започва със семето. Селекционната дейност днес не може да разчита единствено на визуални и добивни характеристики — необходимо е въвеждане на комплексни оценъчни системи, включващи фенологични, морфологични, физиологични, биохимични и статистически параметри, които да позволят прецизно определяне на генотиповете с потенциал за устойчиво производство в условията на климатичен стрес. Съвременните технологии и натрупаните знания относно генетичния контрол на стопански важни признаци позволяват този процес да бъде насочен и по-ефективен благодарение на анализ на молекулярни маркери.

Целта на настоящия дисертационен труд е да се направи селекционна оценка на алтернативни генотипове мека пшеница по отношение реакция на абиотичен стрес, с акцент върху сушата, чрез прилагане на съвкупност от полски и лабораторни методи. Изследването цели идентифициране на перспективни линии и сортове, които съчетават оптимално развитие, висока продуктивност и стабилност в условия на ограничена влага. Получените резултати ще послужат за основа при вземане на селекционни решения, при внедряване на устойчиви сортове в производството и при разработване на адаптирани агротехнологии за сухи райони в България

Методичен план		
ПЪРВА ГОДИНА		
Дейност	Период	Кредити
Научноизследователска работа	06.2025 - 05.2026	30
Годишен отчет	06.2026	10
Сума за I година		40
ВТОРА ГОДИНА		
Дейност	Период	Кредити
Научноизследователска работа	06.2026 - 05.2027	15
Участие в конференция	2026 - 2027	5
Подготовка и публикуване на статия	2026 - 2027	15
Годишен отчет	06.2027	10
Сума за II година		45
ТРЕТА ГОДИНА		
Дейност	Период	Кредити
Научноизследователска работа	06.2027 – 06. 2028	5
Участие в конференция	2028	5
Подготовка и публикуване на статия	2028	15
Годишен отчет	06.2028	10
Подготовка за вътрешна защита	04. 2028 – 06.2028	50
Сума за III година		85
Общо за курса		170

Научен ръководител:
(доц.д-р *Марина Марчева*)

Докторант:
(*Иван Драгушев*)

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Учебна, преподавателска и научноизследователска работа на докторанта		
ПЪРВА ГОДИНА		
Дейност	Период	Кредити
Учебна дейност	06.2025 - 05.2026	10
Научноизследователска работа	06.2025 - 05.2026	30
Годишен отчет	06.2026	10
Сума за I година		50
ВТОРА ГОДИНА		
Дейност	Период	Кредити
Изпит по специалността	2026	20
Научноизследователска работа	06.2026- 05.2027	15
Участие в конференция	2027	5
Подготовка и публикуване на статия	2027	15
Годишен отчет	2027	10
Сума за II година		65
ТРЕТА ГОДИНА		
Дейност	Период	Кредити
Научноизследователска работа	06.2027 – 05.2028	5
Участие в конференция	2028	5
Извеждане на упражнения до 30 ч	2028	5
Подготовка и публикуване на статия	06.2027-05.2028	15
Годишен отчет	06.2028	10
Подготовка за вътрешна защита	01.2028 – 06.2028	50
Сума за III година		90
Сума за трите години		205